

अन्तौ अकाले पिशिरादौ ॥ १३ ॥ १४ ॥ शकटादयो ब्यूहविशेषाः ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ इति आश्रमवाग्ने ० भारतम् ॥ सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

लृष्टपुष्टवलोगच्छेद्राजावद्भुदयेतः ॥ अरुशश्चाप्यथोयायादन्तुतावपि पांडव ॥ १३ ॥ तूणाश्मानं वाजिरथप्रवाहं ध्वजद्रुमैः संवृतकूलरोधसं ॥ पदातिनागैर्बहुकर्दमानदीं सपत्ननाशेनृपतिः प्रयोजयेत् ॥ १४ ॥ अथोपपत्त्याशकटपद्मवज्रं च भारत ॥ उशनावेदयच्छास्त्रं तत्रैतद्विहितं विभो ॥ १५ ॥ चारयित्वा परवलंकृत्वा स्वबलदर्शनं ॥ स्वभूमौ योजयेद्युद्धं परभूमौ तथैव च ॥ १६ ॥ बलं प्रसादयेद्राजानि क्षिपेद्दलिनो नरान् ॥ ज्ञात्वा स्वविषयं तत्र सामादिभिरुपक्रमेत् ॥ १७ ॥ सर्वथैव महाराजशरीरं धारयेदिह ॥ प्रेत्य चेह च कर्तव्यमात्मनिः श्रेयसंपरं ॥ १८ ॥ एवमेतन्महाराजराजासम्यक्समाचरन् ॥ प्रेत्य स्वर्गमवाप्नोति प्रजाधर्मं पालयन् ॥ १९ ॥ एवं त्वया कुरुश्रेष्ठवर्ति तव्यं प्रजाहितं ॥ उभयोर्लोकयोस्तात प्राप्तये नित्यमेव हि ॥ २० ॥ भीष्मेण सर्वमुक्तो सिरुक्शो न विदुरेण च ॥ मयाप्यवश्यं वक्तव्यं प्रीत्या तेनृपसत्तम ॥ २१ ॥ एतत्सर्वं यथा न्यायं कुर्वीथा भूरिदक्षिण ॥ त्रियस्तथा प्रजानां त्वं स्वर्गं सुखमवाप्स्यसि ॥ २२ ॥ अश्वमेधसहस्रेण योजेत्पृथिवीपतिः ॥ पालयेद्वापि धर्मं प्रजासुखं फलं लभेत् ॥ २३ ॥ इति श्रीमहाभारते आश्रमवासि ० धृतराष्ट्रोपसंवादे सप्तमोऽध्यायः ॥ ७ ॥

युधिष्ठिर उवाच ॥ एवमेतत्करिष्यामि यथा त्वयि वीपते ॥ भूयश्चैवानुशास्यो हं भवता पार्थिवर्षभ ॥ १ ॥ भीष्मे स्वर्गं मनुप्राप्ते गते च मधुसूदने ॥ विदुरे संजये चैव कोन्यो मां वक्तुमर्हति ॥ २ ॥ यत्तु मामनुशास्तीह भवानद्यहिते स्थितः ॥ कर्ता स्मितम्महीपालनिर्दंतो भवपार्थिव ॥ ३ ॥ वैशंपायन उवाच ॥ एवमुक्तः सराजपि धर्मराजे न धीमता ॥ कैतेयं समनुज्ञातुमिषे षभरतर्षभ ॥ ४ ॥ पुत्रसंशाम्यतां तावन्ममापि बलवान्श्रमः ॥ इत्युक्त्वा प्राविशद्राजा गांधार्या भवनं तदा ॥ ५ ॥ तमासनगतं देवीगांधारी धर्मचारिणी ॥ उवाच काले कालज्ञा प्रजापतिः संपति ॥ ६ ॥ अनुज्ञातः स्वयं तेन व्यासे न त्वं महर्षिणा ॥ युधिष्ठिरस्यानुमते कदारण्यं गमिष्यसि ॥ ७ ॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ गांधार्यहमनुज्ञातः स्वयं पित्रामहात्मना ॥ युधिष्ठिरस्यानुमते गतास्मि न चिराद्वनं ॥ ८ ॥ अहं हि तावत्सर्वपांते पांडुर्धृतदेविनां ॥ पुत्राणां दातुमिच्छामि प्रेतभावा नुगंवसु ॥ ९ ॥ सर्वप्रकृतिसान्निध्यं कारयित्वा स्ववेदमनि ॥ वैशंपायन उवाच ॥ इत्युक्त्वा धर्मराजा यत्रैषया मासवैतदा ॥ १० ॥ स च तद्वचनात्सर्वसमानिन्ये महीपतिः ॥ ततः प्रतीतमनसो ब्राह्मणाः कुरुजांगलाः ॥ ११ ॥